

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Економічна діагностика та безпека підприємства

Economic diagnostics and safety of the enterprise

Ступінь вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2020/2021
З якого курсу викладається	1
В якому семестрі (-ах) викладається	2
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Ганін Віктор Іванович
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук, професор
Кафедра	Міжнародного бізнесу, фінансів та обліку
Посада	Професор
Профіль викладача	ORCID
Контактна інформація	vi.hanin@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Економічна діагностика та безпека підприємства» – вибіркова навчальна дисципліна спеціалізації, передбачена планом підготовки дипломованих фахівців усіх економічних спеціальностей. Курс передбачає ознайомлення з найактуальнішими підходами викладача до трактування економічної діагностики та безпеки підприємства. Після опанування даного курсу стане зрозумілим, що економічна безпека підприємства – це такий стан корпоративних ресурсів і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найбільш ефективно їх використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного та соціального розвитку підприємства, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам (загрозам).

Мета дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Економічна діагностика та безпека підприємства» є засвоєння студентами знань про використання методичного апарату та інструментарію економічної діагностики для визначення стану підприємства.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- сутність економічних термінів;
- зміст, роль і задачі економічної діагностики та безпеки підприємства;

- методику й техніку проведення економічної діагностики підприємства;
- підходи та методи діагностики майна підприємства та його ринкової вартості;
- інструменти діагностики економічної безпеки та економічної культури підприємства та основні методи діагностики конкурентного середовища;

вміти:

- застосовувати основні методи діагностики конкурентного середовища;
- аналізувати й обробляти економічну інформацію;
- оцінювати стратегічне протистояння підприємств-конкурентів;
- аналізувати і виконувати розрахунки економічної діагностики;
- працювати самостійно та в команді.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ економіки та бухгалтерського обліку, статистики, статистичних методів.

Програма дисципліни

Тема 1. Економіка і економічний склад мислення. Роль економічного аналізу та діагностики управління виробництвом .

Економічний склад мислення. Поняття та значення аналізу господарської діяльності. Предмет курсу, його місце в навчальному плані підготовки фахівців з економіки. Мета дисципліни та основні завдання. Економічний аналіз як галузь економічної науки. Роль аналізу господарської діяльності в управлінні виробництвом і підвищенні його ефективності. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Зміст аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками.

Методологічні основи економічного аналізу. Система економічної інформації. Підготовка аналітичних даних. Організація та етапи економічного аналізу. Організаційні форми економічного аналізу. Основні виконавці економічного аналізу.

Планування аналітичної роботи та діагностики, способи обробки економічної інформації.

Тема 2. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг та діагностика реалізації продукції

Завдання аналізу випуску продукції. Показники діагностики, які характеризують обсяги виробничої програми, асортименту та структури продукції. Аналіз якості виготовленої продукції. Динаміка ритмічності роботи підприємства.

Оцінка рівня виконання плану (прогнозу) та динаміки реалізації продукції. Аналіз виконання прогнозу реалізації продукції підприємством. Діагностика виконання плану реалізації продукції, договірних зобов'язань із відвантаження продукції.

Тема 3. Аналіз організаційно-технічного рівня виробництва.

Сутність і мета аналізу організаційно-технічного рівня та діагностика розвитку виробництва. Послідовність та основні етапи економічного аналізу й діагностики організаційно-технічного рівня виробництва. Оціночні показники діагностики організаційно-технічного рівня виробництва (показники технічного рівня, виробничо-технологічні показники, економічні показники).

Тема 4. Аналіз динаміки виробничих ресурсів підприємства.

Задачі аналізу та загальна оцінка стану основних засобів. Аналіз структури основних виробничих засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Екстенсивне й

інтенсивне використання устаткування матеріально-технічного забезпечення структури матеріального балансу. Аналіз та діагностика використання матеріальних ресурсів та відходів у виробництві. Аналіз нормативної бази витрат матеріалів.

Тема 5. Аналіз та діагностика динаміки забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.

Аналіз динаміки забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання робочого часу. Факторний аналіз та діагностика рівня продуктивності праці.

Аналіз трудомісткості виробничої програми. Аналіз формування та використання фонду заробітної плати.

Тема 6. Аналіз витрат на виробництво продукції (робіт, послуг) та показників рентабельності підприємства.

Аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції. Аналіз та діагностика витрат на одну гривню товарної продукції. Аналіз динаміки витрат за елементами витрат та калькуляційними статтями. Аналіз прямих (умовно-перемінних) витрат. Аналіз непрямих (умовно-постійних) витрат.

Аналіз та діагностика собівартості окремих видів продукції. Оперативний аналіз собівартості продукції. Аналіз показників рентабельності підприємства. Аналіз коефіцієнтів рентабельності, ефективності господарської діяльності підприємства. Аналіз та діагностика впливу факторів на рентабельність реалізованої продукції. Оцінка впливу рентабельності виробів, що випускаються, на рентабельність реалізованої продукції. Рентабельність власного капіталу.

Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства та фінансового стану підприємства.

Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу. Аналіз грошових потоків. Фінансовий стан підприємства. Аналіз рівня динаміки показників фінансових результатів діяльності підприємства. Горизонтальний і вертикальний аналіз балансу. Аналіз валового прибутку від реалізації продукції. Аналіз інших фінансових результатів.

Особливості та політики дисципліни

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни. Студенти мають завчасно інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Проведення семінарських занять передбачено виключно в інтерактивній формі (проведення дискусійних клубів, робота в робочих групах, участь в симуляції або імітаційних іграх) тому передбачається активна участь всіх здобувачів в опануванні зазначеної навчальної дисципліни.

Під час практичних занять використовуються ситуації та реальна фінансова звітність вітчизняних підприємств. Усі практичні завдання максимально наближені до реальної діяльності вітчизняного бізнесу, й формування висновків з розрахунків, проведених в рамках виконання поставлених на практичних заняттях завдань, має враховувати сучасний стан економіки країни та регіону.

Виконання передбачених завдань формує у здобувача вищої освіти не тільки знання фінансового інструментарію та методики його використання, але й закладає основи критичного мислення й багатоваріантності вирішення професійних задач з урахуванням необхідності максимального задоволення інтересів зацікавлених в результатах такого аналізу осіб.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЕКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) активна участь в ділових іграх; 2) виконання розрахункових завдань; 3) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Ганін В. І. Аналіз господарської діяльності підприємства: методологія, організація, методика / В. І. Ганін. – Харків: С.А.М., 2013. – 308 с.
2. Ганін В. І. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум : навчальний посібник / К. Д. Гурова, В. І. Ганін. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. – 308 с.
3. Ганін В. І. Управління виробничими запасами підприємства / В. І. Ганін, М. К. Кацель // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнародний збірник наукових праць. – 2014. – Вип. 3. – С. 22-25.
4. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / І.В. Кривов'язюк. – Київ.: Центр учбової літератури, 2013. – 456 с
5. Міщук Г. Ю. Економічний аналіз : навчальний посібник / Г. Ю. Міщук. – Рівне : Національний університет водного господарства та природокористування, 2017. – 156 с.